

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่องทัศนคติของพนักงานสอบสวนต่อจรรยาบรรณพนักงานสอบสวน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจภูธร จังหวัดเชียงใหม่ นี้ แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ทัศนคติของพนักงานสอบสวนต่อจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนในด้านต่างๆ คือ

- ทัศนคติต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่
- อุปสรรคของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ
- แนวทางการปรับปรุงจรรยาบรรณ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1 ลักษณะทั่วไปของประชากร (ตัวแปรอิสระ) จากการศึกษา

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของพนักงานสอบสวนจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
29 ปีลงมา	20	15.3
30 - 39 ปี	73	55.7
40 ปีขึ้นไป	38	29.0
รวม	131	100.00

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 52 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 35.90 เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 55.7 อายุ 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29 อายุ 29 ปี ลงมา คิดเป็นร้อยละ 15.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของพนักงานสอบสวนจำแนกตามสถาบันที่จบการศึกษา

สถาบันที่จบการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มาจากชั้นประทวน	22	16.8
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ	46	35.1
มหาวิทยาลัย	63	48.1
รวม	131	100.00

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ ดังนี้ คือ จบจากมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 48.1 จบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ คิดเป็นร้อยละ 35.1 และมาจากชั้นประทวน คิดเป็นร้อยละ 16.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของพนักงานสอบสวน จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
รองสารวัตรสอบสวน	74	56.5
สารวัตรสอบสวน	57	43.5
รวม	131	100.00

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีตำแหน่งระดับรองสารวัตรสอบสวน คิดเป็นร้อยละ 56.5 และมีตำแหน่งระดับสารวัตรสอบสวน คิดเป็นร้อยละ 43.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของพนักงานสอบสวน จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5 ปี	49	37.4
6 - 10 ปี	47	35.9
มากกว่า 10 ปี	35	26.7
รวม	131	100.00

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีประสบการณ์ในการทำงานสอบสวน ระหว่าง 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.4 มีประสบการณ์ทำงานสอบสวน ระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.9 และมีประสบการณ์ทำงานสอบสวนมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของพนักงานสอบสวน จำแนกตามการเคยได้รับการอบรม เกี่ยวกับจรรยาบรรณ

การอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยอบรม	27	20.6
เคยอบรม	104	79.4
รวม	131	100.00

จากตารางที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณพนักงานสอบสวน คิดเป็นร้อยละ 79.4 และไม่เคยอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณพนักงานสอบสวน คิดเป็นร้อยละ 20.6 ตามลำดับ

4.2 ทักษะของพนักงานสอบสวน ต่อจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1 ทักษะต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อมูลส่วนนี้ มาจากคำตอบส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามเพื่อสะท้อนความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนต่อจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับใด โดยได้กำหนดคำถามไว้ 17 ข้อ ใช้มาตรวัดทักษะแบบ Likert Scale ยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1 คะแนน

การวิเคราะห์คะแนนตามมาตรวัดที่สร้างขึ้นนี้ กระทำเป็น 2 ขั้นตอน คือ

(1) จัดช่วงคะแนน 5 ระดับเท่า ๆ กัน ตั้งแต่ 1-5 ตามลำดับการให้คะแนน จะได้คะแนนแต่ละช่วงตามตาราง

$$\frac{[(5-1)]}{5} = 0.8$$

5

ตารางที่ 7 แสดงช่วงคะแนน

ลำดับคะแนน	การตีค่าระดับความเห็นตามทัศนคติของพนักงานสอบสวน
1.000 - 1.850	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.850 - 2.650	ไม่เห็นด้วย
2.650 - 3.450	ไม่แน่ใจ
3.450 - 4.250	เห็นด้วย
4.250 - 5.000	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

(2) การคำนวณหาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นพนักงานสอบสวน ต่อจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ จะกระทำโดยการหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted means) ของคะแนนแต่ละข้อ เพื่ออธิบายความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ และหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักรวม เพื่อดูความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนในภาพรวมว่า มีความเห็นต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่
การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว จะได้แสดงตาราง ดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่า เฉลี่ย
1. พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ยังยึดมั่นในอุดมคติของตำรวจได้เป็นอย่างดี	18 (13.7)	67 (51.1)	39 (29.8)	5 (3.8)	2 (1.5)	3.72
2. การปฏิบัติหน้าที่ภายในกรอบจรรยาบรรณเป็นการคุ้มครองผู้เสียหายและผู้ต้องหา	59 (45.0)	64 (48.9)	7 (5.3)	1 (.8)	-	4.38
3. พนักงานสอบสวนยังจำเป็นต้องใช้การสอบสวนผู้ต้องหาด้วยวิธีการที่รุนแรงอยู่	2 (1.5)	14 (10.7)	12 (9.2)	49 (37.4)	54 (41.2)	4.06
4. การรับสิ่งตอบแทนก่อนดำเนินคดีเป็นสิ่งมิควรกระทำ	72 (55.0)	22 (16.8)	12 (9.2)	12 (9.2)	13 (9.9)	3.98
5. การรับสิ่งตอบแทนหลังดำเนินคดีเป็นสิ่งที่กระทำไม่ได้	6 (4.6)	23 (17.6)	37 (28.2)	34 (26.0)	31 (23.7)	3.46
6. ตำรวจที่ซื่อสัตย์สุจริตหรือตงฉิน หาได้ยากในปัจจุบัน	30 (22.9)	39 (29.8)	34 (26.0)	22 (16.8)	6 (4.6)	2.50
7. พนักงานสอบสวนควรรวบรวมพยานหลักฐานของผู้กล่าวหาและผู้ต้องหา เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง โดยไม่ใช้วิธีที่รุนแรงหรือรวบรัด	73 (55.7)	48 (36.6)	7 (5.3)	2 (1.5)	1 (.8)	4.45

ความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่า เฉลี่ย
8. พนักงานสอบสวนมักจะให้ความสำคัญรับแจ้งความเฉพาะคดีสำคัญ ๆ มากกว่าคดีเล็ก ๆ	12 (9.2)	47 (35.9)	13 (9.9)	36 (27.5)	23 (17.6)	3.08
9. พนักงานสอบสวนจะแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาทันทีที่มีผู้มาร้องทุกข์ โดยมีได้มีการสอบสวนให้ได้ความจริงว่าผู้นั้นกระทำผิดจริงหรือไม่	1 (.8)	22 (16.8)	10 (7.6)	63 (48.1)	35 (26.7)	3.83
10. พนักงานสอบสวนมักจะสอบถามผู้ต้องหาด้วยคำถามซ้ำ	3 (2.3)	22 (16.8)	36 (27.5)	54 (41.2)	16 (12.2)	3.44
11. การให้ความคุ้มครองพยานในคดีอาญาเป็นสิ่งสำคัญ	65 (49.6)	52 (39.7)	10 (7.6)	3 (2.3)	1 (.8)	4.35
12. พนักงานสอบสวนมักจะเปิดเผยความลับในการสอบสวนต่อสื่อมวลชน	5 (3.8)	12 (9.2)	31 (23.7)	50 (38.2)	33 (25.2)	3.71
13. การเปิดเผยความลับในระหว่างสอบสวน บางครั้งก็ช่วยให้เกิดผลดีในการสอบสวน	1 (.8)	28 (21.4)	49 (37.4)	37 (28.2)	16 (12.2)	3.29
14. ปัจจุบันคนทั่วไปยังศรัทธาเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในภาพรวม	8 (6.1)	76 (58.0)	37 (28.2)	6 (4.6)	4 (3.1)	3.60

ความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าเฉลี่ย
15. พนักงานสอบสวนส่วนมากทราบว่าจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนมีรายละเอียดอะไรบ้าง	13 (9.9)	61 (46.6)	46 (35.1)	10 (7.6)	1 (.8)	3.57
16. จรรยาบรรณพนักงานสอบสวนที่มีอยู่ในปัจจุบันเหมาะสมแล้ว	28 (21.4)	81 (61.8)	15 (11.5)	5 (3.8)	2 (1.5)	3.98
17. พนักงานสอบสวนมีวินัย ดำรงควบคุมอยู่แล้ว จึงไม่ต้องมีจรรยาบรรณอีก	5 (3.8)	10 (7.6)	18 (13.7)	68 (51.9)	30 (22.9)	3.82
N = 131			ค่าเฉลี่ยรวม			3.71

จากตารางที่ 8 ผลการศึกษาพบว่า พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความเห็นต่อจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ในภาพรวมในระดับที่ เห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยของทุกคำตอบเท่ากับ 3.71 แสดงว่าพนักงานสอบสวนยังเป็นผู้มีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่มากพอสมควร

โดยแยกความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ที่แสดงว่าพนักงานสอบสวนยังเป็นผู้มีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยของความเห็นต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่

ค่าเฉลี่ยของความเห็นต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่	ค่าเฉลี่ย
1. การรวบรวมพยานหลักฐานโดยไม่ใช้วิธีที่รุนแรงหรือรวบรัด	4.45
2. การปฏิบัติตามจรรยาบรรณเป็นการคุ้มครองผู้เสียหายและผู้ต้องหา	4.38
3. การให้ความคุ้มครองพยานในคดีเป็นเรื่องสำคัญ	4.35
4. ไม่มีความจำเป็นต้องสอบสวนด้วยวิธีที่รุนแรง	4.06
5. ไม่รับสิ่งตอบแทนก่อนดำเนินคดี	3.98
6. จรรยาบรรณพนักงานสอบสวนที่มีอยู่ในปัจจุบันเหมาะสมแล้ว	3.98

ค่าเฉลี่ยของความเห็นต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่	ค่าเฉลี่ย
7. การเปิดเผยความลับบางครั้งก็เกิดผลดี	3.92
8. พนักงานสอบสวนจะสอบสวนให้ได้ความจริงก่อนจะแจ้งข้อหา	3.83
9. ควรมีจรรยาบรรณและวินัยควบคู่กันไปด้วย	3.82
10. พนักงานสอบสวนยังยึดมั่นในอุดมคติตำรวจ	3.72
11. พนักงานสอบสวนมักจะเปิดเผยความลับต่อสื่อมวลชน	3.71
12. คนทั่วไปยังศรัทธาต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน	3.60
13. พนักงานสอบสวนทราบว่าจะจรรยาบรรณมีอะไรบ้าง	3.57
14. รับสิ่งตอบแทนหลังดำเนินคดีได้	3.46
15. พนักงานสอบสวนมักจะใช้คำถามขึ้น่า	3.44
16. พนักงานสอบสวน ให้ความสำคัญคดีใหญ่ๆ มากกว่าคดีเล็กน้อย	3.08
17. ตำรวจที่ซื่อสัตย์ ตงฉิน หาได้ยากในปัจจุบัน	2.50
ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.71

ในการคำนวณค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก เพื่อหาความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ จากข้อมูลคำถามข้อ 1-17 สรุปได้ว่า พนักงานสอบสวนยังคงเป็นผู้มีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ คิดเป็นค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3.71 ซึ่งเมื่อเทียบกับตารางจัดช่วงคะแนน (ตารางที่ 7) จะจัดอยู่ในช่วงคะแนน 3.450 - 4.250 ซึ่งตีค่าระดับความเห็นคือ “เห็นด้วย” แสดงว่า แนวโน้มพนักงานสอบสวนในปัจจุบัน ปฏิบัติหน้าที่โดยมีการรวบรวมพยานหลักฐานอย่างรัดกุม ไม่ใช้วิธีที่รุนแรง ให้ความสำคัญในการคุ้มครองผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และพยาน ไม่รับสินบน ยังยึดมั่นในอุดมคติ คนทั่วไปก็ยังคงศรัทธาในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ ซึ่งถือว่าพนักงานสอบสวนยังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกรอบจรรยาบรรณอยู่ในระดับดี แต่ไม่ถึงกับดีที่สุดใน

ทั้งนี้ พนักงานสอบสวนที่เชื่อว่า ตำรวจที่ซื่อสัตย์ ตงฉิน หาได้ยาก ในปัจจุบันนั้นมีค่าเฉลี่ยคะแนนในข้อนี้เพียง 2.50 เมื่อเทียบกับตารางจัดช่วงคะแนน (ตารางที่ 7) จะจัดอยู่ในช่วงคะแนน 1.850 - 2.650 ซึ่งตีค่าระดับความเห็นคือ “ไม่เห็นด้วย” ซึ่งก็อาจเป็นเพราะพนักงานสอบสวนยังเชื่อว่า ตำรวจที่ซื่อสัตย์ ตงฉิน ยังมีอยู่ และตำรวจที่ไม่ดีก็ยังมีปะปนอยู่ นั่นเอง

ในเรื่องการให้ความสำคัญที่ดีใหญ่ๆ มากกว่าคติเล็กน้อยนั้นแนวโน้มพนักงานสอบสวน มีความเห็นไม่แน่ใจ โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยในข้อนี้เพียง 3.08 ซึ่งอาจเป็นเพราะพนักงานสอบสวนยังไม่ให้ความสำคัญที่ดีเล็ก ๆ น้อย เท่าที่ควรนั่นเอง

ในเรื่องการใช้คำถามขึ้นมา แนวโน้ม พนักงานสอบสวนยังมีความเห็นไม่แน่ใจ โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยในข้อนี้ เพียง 3.44 ซึ่งอาจเป็นเพราะพนักงานสอบสวนยังต้องการความสะดวก รวดเร็วในการสอบสวน จึงทำให้ต้องใช้คำถามขึ้นมาผู้ต้องหาบ้าง แต่มิใช่ จะใช้การสอบสวนแบบใช้คำถามขึ้นมาเสียทั้งหมดเลยทีเดียว

อย่างไรก็ตาม มีคำถามบางข้อที่แสดงให้เห็นว่า จรรยาบรรณพนักงานสอบสวนได้ถูกละเลยในทางปฏิบัติ เช่น การเปิดเผยความลับ การรับสิ่งตอบแทนหลังดำเนินคดี ซึ่งพนักงานสอบสวนมีทัศนคติเห็นด้วย แต่เป็นเรื่องผิดจรรยาบรรณพนักงานสอบสวน

4.2.2 อุปสรรคของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

ข้อมูลส่วนนี้มาจากการตอบส่วนที่ 3 ของแบบสอบถามเพื่อสะท้อนความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนต่ออุปสรรคของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ โดยกำหนดคำถามไว้ 9 ข้อ ใช้มาตรวัดทัศนคติแบบ Likert Scale และวิเคราะห์คะแนนตามมาตรวัดเหมือนคำตอบส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม

อย่างไรก็ตาม มีคำถามบางข้อที่แสดงให้เห็นว่าจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนได้ถูกละเลยในทางปฏิบัติ เช่น การเปิดเผยความลับ, การรับสิ่งตอบแทนหลังดำเนินคดี

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนต่อปัจจัยที่

เป็นอุปสรรคของการปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณ

ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าเฉลี่ย
1. ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมาก จึงทำให้การสอบสวนเป็นไปด้วยความยากลำบาก	28 (21.4)	45 (34.4)	18 (13.7)	29 (22.1)	11 (8.4)	3.38

ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าเฉลี่ย
2. ถ้าเหตุการณ์บังคับพนักงานสอบสวนสามารถละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้	5 (3.8)	26 (19.8)	27 (20.6)	52 (39.7)	21 (16.0)	2.56
3. ถ้ายึดถือหลักจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด จะทำให้การทำงานของพนักงานสอบสวน เป็นไปอย่างลำบาก	13 (9.9)	41 (31.3)	24 (18.3)	41 (31.3)	12 (9.2)	3.02
4. การที่พนักงานสอบสวนไม่สามารถอำนวยความสะดวกธรรมชาติแก่คู่กรณีได้ เพราะแรงจูงใจจากภายนอกมากกว่าจากตัวของเขาเอง	24 (18.3)	53 (40.5)	27 (20.6)	24 (18.3)	3 (2.3)	3.54
5. พนักงานสอบสวนมักจะบิดเบือนข้อเท็จจริงแห่งคดีเมื่อมีผลประโยชน์	6 (4.6)	42 (32.1)	35 (26.7)	33 (25.2)	15 (11.5)	2.93
6. เพื่อความสะดวกในการดำเนินคดี ผู้ต้องหา มักจะถูกเกลี้ยกล่อมให้รับสารภาพชั้นสอบสวน	6 (4.6)	56 (42.7)	25 (19.1)	34 (26.0)	10 (7.6)	3.11
7. การที่พนักงานสอบสวนไม่ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว เพราะเกรงว่าจะทำให้เสียรูปคดี	13 (9.9)	55 (42.0)	16 (12.2)	39 (29.8)	8 (6.1)	3.20

ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าเฉลี่ย
8. พนักงานสอบสวนที่ไม่ยึดมั่นในวิชาชีพการสอบสวนส่วนใหญ่มักเป็นผู้ที่ขาดความก้าวหน้าในการทำงาน	21 (16.0)	40 (30.5)	37 (28.2)	23 (17.6)	10 (7.6)	3.30
9. ผู้บังคับบัญชาไม่ค่อยสนใจอบรมจรรยาบรรณจึงเป็นผลให้ผู้ได้บังคับบัญชาขาดจรรยาบรรณ	21 (16.0)	53 (40.5)	23 (17.6)	25 (19.1)	9 (6.9)	3.40
N = 131	ค่าเฉลี่ยรวม					3.15

จากตารางที่ 10 ผลการศึกษาพบว่า แนวโน้มพนักงานสอบสวน มีความเห็นต่ออุปสรรคของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ในภาพรวมในระดับที่ “ไม่แน่ใจ” แสดงว่า แนวโน้มพนักงานสอบสวนไม่แน่ใจว่า ปัจจัยต่าง ๆ จะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณหรือไม่

โดยแยกความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีแนวโน้มเป็นอุปสรรคการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

	ค่าเฉลี่ย
1. อิทธิพลจากภายนอกทำให้ไม่สามารถอ่านรอยความยุติธรรมแก่คู่กรณีได้	3.54
2. การไม่สนใจอบรมจรรยาบรรณ ทำให้ขาดจรรยาบรรณ	3.40
3. มีสิทธิเสรีภาพมาก ทำให้การสอบสวนลำบาก	3.38
4. การไม่ยึดมั่นในวิชาชีพสอบสวน ทำให้ขาดความก้าวหน้า	3.30
5. การปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราวจะทำให้เสียรูปคดี	3.20
6. เกลี่ยกล่อมให้ผู้ต้องหารับสารภาพเพื่อความสะดวกต่อการดำเนินคดี	3.11
7. ยึดมั่นจรรยาบรรณมาก ทำให้ทำงานลำบาก	3.02
8. มีผลประโยชน์ทำให้บิดเบือนคดี	2.93
9. สามารถละเมิดสิทธิเสรีภาพประชาชนได้เมื่อมีเหตุการณ์บังคับ	2.56
ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.15

ในการคำนวณค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก เพื่อหาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ จากข้อมูลคำถามข้อ 1 - 9 สรุปได้ว่า ในภาพรวมพนักงานสอบสวนยังมีความเห็นไม่แน่ใจว่า ปัจจัยที่กล่าวไว้ทั้ง 9 ข้อ จะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณหรือไม่ โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3.15 ซึ่งเมื่อเทียบกับตารางจัดช่วงคะแนน (ตารางที่ 7) จะจัดอยู่ในช่วงคะแนน 2.650 - 3.450 ซึ่งตีค่าระดับความเห็นคือ “ไม่แน่ใจ” โดยสามารถอธิบายจากค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักได้ดังต่อไปนี้

ในเรื่องอิทธิพลจากภายนอกทำให้ไม่สามารถอ่านรอยความยุติธรรมแก่คู่กรณีได้อย่างเต็มที่ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก เท่ากับ 3.54 เมื่อเทียบกับตารางจัดช่วงคะแนน (ตารางที่ 7) จะจัดอยู่ในช่วงคะแนน 3.450 - 4.250 ซึ่งตีค่าระดับความเห็นคือ เห็นด้วย แสดงว่า อิทธิพลแรงจูงใจจากภายนอกมีแนวโน้มจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณมากพอสมควร

ในเรื่องการไม่สนใจอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณ ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมาก การไม่ยึดมั่นในวิชาชีพ การปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว การเกลี่ยกล่อมให้ผู้ต้องหาให้รับสารภาพ การยึดมั่นในจรรยาบรรณมาก ทำให้ทำงานลำบาก การมีผลประโยชน์ทำให้บิดเบือนข้อเท็จจริง นั้น แต่ละข้อมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.40 3.38 3.30 3.20 3.11 3.02 และ 2.93 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับตารางจัดช่วงคะแนน (ตารางที่ 7) จะจัดอยู่ในช่วงคะแนน

2.650 - 3.450 ซึ่งตีค่าระดับความเห็น คือ “ไม่แน่ใจ” หรือระดับปานกลางแสดงว่า พนักงานสอบสวนเห็นว่าปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว มีแนวโน้มจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตาม จรรยาบรรณในระดับปานกลาง

ส่วนในเรื่องการที่สามารถละเมิดสิทธิเสรีภาพประชาชนได้เมื่อมีเหตุการณ์บังคับ นั้น มีค่าเฉลี่ย 2.56 ซึ่งเมื่อเทียบกับตารางจัดช่วงคะแนน จะตีค่าระดับความเห็นได้คือ “ไม่เห็นด้วย” แสดงว่า พนักงานสอบสวน มีแนวโน้มไม่เห็นด้วยต่อการละเมิดสิทธิเสรีภาพ ประชาชน แม้จะมีเหตุการณ์บังคับ

อย่างไรก็ตาม เมื่อกล่าวในภาพรวมแล้ว ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3.15 ซึ่ง เมื่อเทียบระดับความเห็น คือ ไม่แน่ใจ หรือระดับปานกลาง นั้นแสดงว่า แนวโน้มพนักงาน สอบสวนเห็นว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว มีแนวโน้มเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตาม จรรยาบรรณในระดับปานกลางนั่นเอง

4.2.3 แนวทางการปรับปรุงจรรยาบรรณ

ข้อมูลส่วนนี้มาจากการตอบคำถาม ส่วนที่ 4 ของแบบสอบถามเพื่อสะท้อน ความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนต่อ แนวทางการปรับปรุงจรรยาบรรณ โดยกำหนดคำถามไว้ 9 ข้อ ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่ออธิบายเกี่ยวกับข้อมูลตามประเด็นต่าง ๆ สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และใช้มาตรวัดทัศนคติแบบ Likert Scale

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของความเห็นพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับแนวทาง
ปรับปรุงจรรยาบรรณพนักงานสอบสวน

ความเห็นของพนักงานสอบสวน เกี่ยวกับแนวทางปรับปรุงจรรยา บรรณพนักงานสอบสวน	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ค่า เฉลี่ย
1. เน้นจรรยาบรรณมากกว่าระเบียบ ข้อบังคับ	43 (32.8)	60 (45.8)	15 (11.5)	13 (9.9)	-	4.02
2. ผู้บังคับบัญชาต้องเอาใจใส่ดูแล สม่ำเสมอ	50 (38.2)	61 (46.6)	13 (9.9)	6 (4.6)	1 (8)	4.17
3. ต้องเริ่มปลูกฝังจรรยาบรรณตั้ง แต่ในสถานศึกษาอบรม	81 (61.8)	43 (32.8)	5 (3.8)	1 (8)	1 (8)	4.54
4. ยกย่องความสำคัญพนักงาน สอบสวนให้เทียบวิชาชีพทาง กฎหมายอื่น ๆ	102 (77.9)	24 (18.3)	4 (3.1)	1 (8)	-	4.73
5. ควรลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อผิด จรรยาบรรณ	43 (32.8)	51 (38.9)	21 (16.0)	10 (7.6)	6 (4.6)	3.88
6. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ	18 (13.7)	57 (43.5)	20 (15.3)	25 (19.1)	11 (8.4)	3.35
เฉลี่ยร้อยละ	42.86	37.65	9.93	7.13	2.43	4.11

จากตารางที่ 12 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงจรรยาบรรณ

ในเรื่อง เน้นจรรยาบรรณมากกว่าระเบียบข้อบังคับ พนักงานสอบสวนเห็นด้วย
อย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 32.8 เห็นด้วยร้อยละ 45.8 ไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 15 ไม่เห็นด้วย
ร้อยละ 13 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่มี แสดงว่า พนักงานสอบสวนมีแนวโน้มเห็นด้วยในการ
ปรับปรุงโดยให้เน้นความสำคัญต่อการปลูกฝังจรรยาบรรณมากกว่าระเบียบข้อบังคับ

ในเรื่อง ให้ผู้บังคับบัญชาต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างสม่ำเสมอ พนักงานสอบสวน
เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 38.2 เห็นด้วยร้อยละ 46.6 ไม่แน่ใจร้อยละ 9.9 ไม่เห็นด้วย

ร้อยละ 4.6 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ .8 แสดงว่า พนักงานสอบสวนมีแนวโน้มเห็นด้วยในการปรับปรุงจรรยาบรรณ โดยให้ผู้บังคับบัญชาปลูกฝังและเอาใจใส่ดูแลอย่างสม่ำเสมอ

ในเรื่อง ต้องเริ่มปลูกฝังจรรยาบรรณ ตั้งแต่ในสถานศึกษาอบรมพนักงานสอบสวนเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 61.8 เห็นด้วยร้อยละ 32.8 ไม่แน่ใจร้อยละ 3.8 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ .8 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ .8 แสดงว่าพนักงานสอบสวนมีแนวโน้มเห็นด้วยอย่างยิ่งในการปรับปรุงจรรยาบรรณ โดยต้องเริ่มปลูกฝังจรรยาบรรณตั้งแต่ในสถานศึกษาอบรม

ในเรื่อง การยกระดับความสำคัญพนักงานสอบสวนให้เทียบวิชาชีพทางกฎหมายอื่น ๆ พนักงานสอบสวนเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 77.9 เห็นด้วยร้อยละ 18.3 ไม่แน่ใจร้อยละ 3.1 ไม่เห็นด้วยร้อยละ .8 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่มี แสดงว่าพนักงานสอบสวน มีแนวโน้มเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในการยกระดับความสำคัญของพนักงานสอบสวนให้มีความเป็นวิชาชีพมากขึ้น ในลักษณะเทียบเคียงกลุ่มวิชาชีพทางกฎหมายอื่น ๆ เช่น อัยการ ศาล

ในเรื่อง ควรลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อผิดจรรยาบรรณ พนักงานสอบสวนเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 32.8 เห็นด้วยร้อยละ 38.9 ไม่แน่ใจร้อยละ 16.0 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 7.6 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 4.6 แสดงว่า พนักงานสอบสวนมีแนวโน้มเห็นด้วย ที่ควรให้จรรยาบรรณมีผลในทางปฏิบัติหรือมีสภาพบังคับ การประพฤติผิดจรรยาบรรณควรได้รับการลงโทษอย่างรุนแรง

ในเรื่อง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ พนักงานสอบสวนเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 13.7 เห็นด้วยร้อยละ 43.5 ไม่แน่ใจร้อยละ 15.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 19.1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 8.4 แสดงว่าพนักงานสอบสวนมีแนวโน้มเห็นด้วยต่อการตรวจสอบและพิจารณาให้เป็นไปตามจรรยาบรรณ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการร่วม

เมื่อพิจารณาแนวทางปรับปรุงจรรยาบรรณทั้ง 6 ข้อรวมกันแล้ว มีผู้เห็นด้วยอย่างยิ่งเฉลี่ยร้อยละ 42.86 เห็นด้วยเฉลี่ยร้อยละ 37.65 ไม่แน่ใจเฉลี่ยร้อยละ 9.93 ไม่เห็นด้วยเฉลี่ยร้อยละ 7.13 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งเฉลี่ยร้อยละ 2.43 และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักรวม 4.11

ซึ่งแสดงว่า พนักงานสอบสวนมีแนวโน้มเห็นด้วยต่อแนวทางปรับปรุงจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนในระดับสูงพอสมควร

4.3 การทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ค่า Chi-Square เป็นสถิติในการทดสอบโดยนำเอาตัวแปรอิสระ คือ สถาบันการศึกษาที่สำเร็จมา อายุและประสบการณ์ ที่ได้รับการอบรมมาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ ทักษะต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งได้มาจากผลรวมความถี่ของคำถามในส่วนที่ 2 ตั้งแต่ข้อ 1- ข้อที่ 17

นอกจากนี้เพื่อความสะดวกผู้วิจัยได้ยู่บตาราง Likert Scale จาก 5 ระดับ ลงเหลือ 3 ระดับ โดยรวมคำตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วยเข้าด้วยกัน และรวมคำตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งและไม่เห็นด้วยเข้าด้วยกัน ส่วนคำตอบไม่แน่ใจได้คงไว้ตามเดิม

สมมติฐาน 1

สถาบันการศึกษาที่สำเร็จมามีความสัมพันธ์กับทักษะของพนักงานสอบสวนต่อจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันที่จบการศึกษากับทักษะต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่

สถาบันการศึกษา	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	จำนวน
มาจากชั้นประทวน	2	17 77.3%	3	22
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ	2	33 71.7%	11	46
มหาวิทยาลัย	-	51 81.0%	12	63
รวม	4	101	26	131

X^2	DF	Sig
5.92531	4	.2047

จากตารางที่ 13 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (sig.2047) ระหว่าง พนักงานสอบสวน 3 กลุ่มสถาบัน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเห็นต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ในภาพรวม โดยส่วนใหญ่ยังเห็นว่า ความแตกต่างของสถาบันที่สำเร็จมา ไม่มีผลต่อทักษะของ พนักงานสอบสวน ต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ หมายความว่า

ไม่ว่าพนักงานสอบสวนจะมาจากสถาบันใด ต่างก็มีทัศนคติต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่คล้ายๆ กัน กล่าวคือ ร้อยละ 77.3 มาจากชั้นประทวน ร้อยละ 71.7 มาจากโรงเรียน นายร้อยตำรวจ ร้อยละ 81.0 มาจากมหาวิทยาลัยต่างก็มีความรู้สึกไม่แน่ใจ ซึ่งอาจหมายถึงไม่แน่ใจว่าจรรยาบรรณนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัดหรือไม่ หรือไม่แน่ใจว่าจะมีการบังคับใช้อย่างจริงจังหรือไม่

สมมติฐานที่ 2

อายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของ พนักงานสอบสวน ต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่

อายุ	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	จำนวน
29 ปีลงมา	-	15 75.0%	5	20
30 - 39	4	54 74.0%	15	73
40 ปีขึ้นไป	-	32 84.2%	6	38
รวม	4	101	26	31

χ^2 DF Sig
4.13218 4 .3884

จากตารางที่ 14 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (sig .3884) ระหว่างพนักงานสอบสวน ทั้ง 3 กลุ่มอายุ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเห็นต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ในภาพรวม โดยส่วนใหญ่ยังเห็นว่า ความแตกต่างของอายุของ พนักงานสอบสวน ไม่มีผลต่อทัศนคติของ พนักงานสอบสวน ต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ หมายความว่าไม่ว่าพนักงานสอบสวนจะอายุอยู่ช่วงใด ต่างก็มีทัศนคติต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่คล้าย ๆ กัน กล่าวคือ ร้อยละ 75.0 อายุ 29 ปีลงมา ร้อยละ 74.0 อายุ 30-39 ปี ร้อยละ 84.2 อายุ 40 ปีขึ้นไป ต่างก็มีความรู้สึกไม่แน่ใจว่าจรรยาบรรณถูกนำไปปฏิบัติ หรือมีการบังคับใช้อย่างจริงจังหรือไม่

สมมติฐาน 3

การอบรมเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชา มีความสัมพันธ์ความคิดเห็น พนักงานสอบสวนต่อจรรยาบรรณ

ตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมกับทัศนคติต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่

การอบรม	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	จำนวน
ไม่เคย	-	24 88.9%	3	27
เคย	4	77 74.0%	23	104
รวม	-	101	26	131

X^2	DF	Sig
2.95941	2	.2277

จากตารางที่ 15 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig .2277) ระหว่างพนักงานสอบสวนผู้ที่เคยและไม่เคยอบรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ในภาพรวม โดยส่วนใหญ่ยังเห็นว่า การเคย/ไม่เคยอบรม ไม่มีผลต่อทัศนคติของ พนักงานสอบสวน ต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ หมายความว่า ไม่ว่าพนักงานสอบสวนจะเคยผ่านการอบรมจรรยาบรรณมาหรือไม่ ต่างก็มีทัศนคติต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่คล้ายกัน กล่าวคือ ร้อยละ 88.8 ไม่เคยอบรมจรรยาบรรณ ร้อยละ 74.0 เคยอบรมจรรยาบรรณ ต่างก็มีความรู้สึกไม่แน่ใจว่าจรรยาบรรณจะถูกนำไปปฏิบัติหรือมีการบังคับใช้อย่างจริงจังหรือไม่

4.4 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอแนะในการปรับปรุง แกไขจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ได้รับข้อเสนอแนะที่รวบรวมสรุปได้ดังนี้

- 1) ผู้บังคับบัญชาต้องมีจรรยาบรรณก่อน ที่จะไปดูแลผู้อื่น
- 2) ต้องศึกษาอบรมตั้งแต่เริ่มเข้ามาเป็น พนักงานสอบสวน ในสถานศึกษา อบรม และต้องอบรมต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา
- 3) ผู้บังคับบัญชาที่มีจรรยาบรรณต้องอบรม ความคุม ดูแล เอาใจใส่ให้ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด ต่อเนื่อง
- 4) ควรแก้ไขจรรยาบรรณให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญใหม่ด้วย
- 5) ควรมีบทลงโทษเมื่อผิดจรรยาบรรณ
- 6) ให้มีองค์กรควบคุม พิจารณาจรรยาบรรณพนักงานสอบสวน โดยมี มาตรการที่เคร่งครัด และอย่างจริงจัง
- 7) ให้ประชาชนเข้าร่วมในกรรมการได้ในระดับหนึ่ง
- 8) ให้มีกระบวนการตรวจสอบจรรยาบรรณพนักงานสอบสวน
- 9) ให้มีการประเมินผลจากหลายฝ่าย รวมทั้งประชาชน แล้วให้การยกย่อง ชมเชยให้ความชอบ กรณีเป็นผู้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ผู้ผิดจรรยาบรรณควรลงโทษพิเศษ แยกจากวินัย
- 10) ยกระดับพนักงานสอบสวนให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีเกียรติ ศักดิ์ศรี ก็จะทำให้มีจรรยาบรรณ
- 11) ให้พนักงานสอบสวน มีสวัสดิการดี ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ได้รับความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบและการแต่งตั้งโยกย้าย มีความ ก้าวหน้าในวิชาชีพ ก็จะทำให้พนักงานสอบสวนมีจรรยาบรรณตามมา
- 12) ให้พนักงานสอบสวนมีความพร้อมในทุกด้านก่อนปฏิบัติงาน ก็จะทำให้ มีจรรยาบรรณตามมา
- 13) การคัดคนเข้าสู่พนักงานสอบสวน ควรพิจารณาเรื่องจริยธรรมด้วย
- 14) หลักสูตรการอบรมพนักงานสอบสวน ควรเน้นจริยธรรม จรรยาบรรณ ให้มากกว่าเดิม
- 15) การทำงานของพนักงานสอบสวนอย่าเน้นระเบียบข้อบังคับเกินไป
- 16) ยกมาตรฐานความรู้ทางกฎหมาย และจริยธรรมให้สูงขึ้น
- 17) ให้ความเป็นธรรมกับพนักงานสอบสวนทุกด้าน ก่อนที่พนักงาน สอบสวนจะไปอำนวยการความยุติธรรมแก่ประชาชน